



Titkolt gyász – Olaszfalu fekete napja

Máig sem lehet tudni, a szovjet „felszabadítók” miért tizedelték meg 1945. március 22-én a Veszprém megyei község civil lakosságát

A német haderő utolsó ellenoffenzívája 1945 kora tavaszán hazánk területére tevődött. A hihetetlen precizitással az ellenség orra előtt összevont csapatok támadása, főleg az üzemanyag hiánya folytán, március elejére kifulladt, s kezdetét vette a megállíthatatlan menekülés. A 3. Ukrán Frontot irányító Tolbuhin marsallnak hatalmas túlsúlyú technikai és emberi erőt biztosított a sztálini vezetés. A szovjet marsall minden erejével, élő és technikai erőt nem kímélve igyekszik végrehajtani a Moszkvában kiadott parancsot, a mielőbbi győzelmet.

Március 16-án a teljes dunántúli arcvonalon támadásba vezérli csapatait. A fő iránya Veszprém megye területét is érinti. Az ott élők, a folyamatosan sugárzott „goebbelsi” propagandából, no meg a harcterek poklát járt hazatérő emberek szavából értesültek, mit is várhatnak az előnyomuló Vörös Hadsereg katonáitól. Sokan kételkedtek, légből kapott német propagandának tartották a csodafegyvert, a győztesek barbár kegyetlenségét, ennek ellenére féltek az elkövetkező időtől. A német csodafegyver nem létezett, ebben igaza lett a kételkedőknek. Az elképzelhetetlen kegyetlenségek viszont megvalósultak, bizonyosságot nyertek. Aligha kerül valaha is nyilvánosságra, hogy a keleti hódítóktól minő atrocitásokat és szenvedéseket élt át az ártatlan polgári lakosság, amelyekről hosszú időn át tilos volt beszélni. Nemzetünk sajnos vesztes volt, így érthetően az ismeretlenség homályából idézzük fel akkor élő elődeink szenvedését, tragikus halálát, amit a felszabadítóként ünnepeelt Vörös Hadsereg követett el.

Jaj a legyőzötteknek!

Veszprém megyében mintegy háromszáz–ötszáz civil áldozata volt a saját „törvényüket” élő győzteseknek.

A legborzalmasabb emberirtást – 33 ember lemészárlását – Olaszfaluban követték el.

A Vörös Hadsereg előnyomuló csapatai 1945. március 22-én Olaszfalu térségében ellenállásba ütköznek, folyamatos támadási sorozatuk révén estére nagy erővel birtokukba veszik a Bakony rejtekén megbúvó, alig ezer lélekszámú helységet. A falu férfi lakosságának tekintélyes része otthonától távol, katonai szolgálatot teljesít. Az ott élők bezárkóznak, pincéikbe húzódnak, másnap reggel, pénteken, beindul a megszállók gyilkos gépezete.

Auer Mihály (24 éves) egyedül tartja el édesanyját, így nem hívják be katonának. Reggel két katona lép portájukra, a férfit a kertbe kísérik, ott lövik le, majd nevetve távoznak.

Brévics József (21) felső kereskedelmibe jár, így mentesül a katonai szolgálat alól, „gitáros” katona lép házukba, megnézi tenyerét, látja, nem kérges, a pajtához kíséri, hiába könyörög édesapja, a fegyver megszólal, Józsi holtan rogy össze.

Büttel Jánost (16) elfogják, lelövik.

Hanich Béla (16), Hannig Lajos (22), Zima Ödön (17) félelmükben a falu feletti dombon bújnak el, de az oroszok megtalálják őket, a három fiataalt bekísérik a faluba. „Tárgyalás” után hátulról lövik le őket.

Csipak József (20) idegen, leventeként kerül a faluba, szállásadói szeretik, megbecsülik. A ház, ahol laknak, kigyullad, a fiú önfeláldozóan megkezd az oltást, szerencsétlenségére a tüzet a megszállók is észlelik, azonnal elviszik, Hanics Bélának kertjében végeznek vele.

Dobos Gyula (21), a falu bírójának a fia, apjának sikerül mentesíteni a leventék akkori sorától, otthon tartja. (Az „elhurcolt” leventék a háború után épségben tértek haza.) Gyulát apjával hurcolják el. Fogságukban találkoznak az első világháborút járt Magyar Istvánnal, aki szintén fiával várja a szabadulást, id. Magyar törli a hódítók nyelvét. Szóba elegyednek, a két apát elengedik, a fiúk maradnak.

Hered Károly (20) családjával a házuk pincéjébe húzza meg magát, amelynek ajtaját betöri egy katona, és máris cipeli a fiút. Húga belekapaszkodik bátyjába, de egy rúgás hátralöki. Akkor látják élve utoljára.

Jani József (37) urasági kocsist családjától viszik el.

Kajár Gábor (17), Magyar Péter (16), Magyar Antal (19), Torma József (29) a major cselédlakásaiban laknak, annak pincéjében remegnek, innen kísérik őket utolsó útjukra a szovjet katonák.

Ílj. Magyar István (25) Don-kanyart járt, ott fél szemét veszített katona, öt kisgyermek és várandós felesége mellől viszik el. A bíró fiával egyszerre kapja a sortüzet, ő túléli, könyörög életéért, de a gyilkosok nem kegyelmeznek, tarkón lövik.

Szili János (32) a harcok elől a szomszéd pincéjében keres menedéket, kiráncigálják, a szabadban éri a halálos lövés.

Torma József (32) családjával a major egyik szoba-konyha-kamrás lakásában él. Az elvtársnak nem tetszik a pompa, elviszik, lelövik.

Vész József (21) felügyeli a majorság lovait, szeretett kancája ellés előtt áll, családja kérése ellenére megy a lóhoz, ott kapják el az egyenruhások.

Rábaközi Antal (56), a falu félkegyelműje, őt az utcán lövik le, annyi fáradságot sem vesznek gyilkosai, hogy az árokba húzzák, tetemét autók lapítják szét.

Vörösházi István (18) uradalmi béres kisgyermekével, várandós feleségével a pincében húzza meg magát, onnan terelik ki, nagy darab hadfi elé kerül, aki Mengeléhez hasonló mozdulattal öccsével együtt jobbra küldi, elválasztva a balra küldött asszonyoktól, öccse ügyes mozdulattal az asszonyok közé lép, István marad, utoljára látják.

Vurst Nándor (20) konyhájukban szalonnázik, katona zavarja meg az étkezést, majd a küszöbig kíséri, ott lövi le.

Az elhurcoltakat a majorság magtárába terelik, majd ott mészárolják le őket.

A hozzátartozók aggódnak, de bíznak, hiszen az elhurcoltak nem követtek el semmilyen bűnt.

A borzalom után...

Rákövetkező nap Magyar Istvánt kihívják a pincéből, közlik vele, nézze meg a magtárban, no meg az előtte lévő német hullákat. Borzalmas látvány tárul elé: tíz–tizenöt véres tetem, közöttük két fia és veje Torma József. Akkor még nem tudja, hogy harmadik gyermeke, István is a gyilkosok áldozata lett. Heréd Károly szüleit harmadnapra engedték a magtárhoz, alig ismerték fel a csizmájától megfosztott, szétlőtt fejű gyermeküket.

Majkó András (19) pár órával túlélte a mártírokat, őt a vérengzés után viszik el, látva a tetemeiket, a futásban keres menedékét, őre meglepődik, így a fiatalember előnyhöz jut. A falu szélén hátulról éri a golyó.

Március 24-én néma csend honol a terrorizált községben. Virágvasárnap, 25-én továbbvonul a gyilkos horda, a magtári tömegmészárlásuk őrzését is megszüntetik.

A magtárban lévő véres tetemek elviteléről a falu katonai parancsnoka intézkedik, két férfit és két gyermeket vezényelnek ki, hogy a tehenek húzta szekérre rakják fel az áldozatokat. A temető felé menet a borzalom járművét ő is kíséri. Heréd Károlyt házuk előtt viszik utolsó útjára, löcs felett lógó keze, a tehenek léptének megfelelően libeg. Nagypja a kísérő őr parancsa ellenére megfogja unokája hideg tenyerét, és így pár lépésen át ad neki végtisztességet. Vurst Nándi teteme legfelülre kerül, apja a parancs ellenére kíséri a temetőig, és ott a civilekkel előre megásott sírba görgötett tetem arcát letakarja a kezében tartott sapkájával.

Az elföldelés alkalmával az egyházi szertartást a szovjet megszállók nem engedélyezték, csak két hét múltával kaphatták meg a szertartást.

Dobos István (fia is áldozat) részt vehetett az elföldelésen, volt annyi lélekjelenléte, hogy fadarabokra ráírta a neveket, és a földhányáson lehelyezte az oda betett tetem nevét.

Tisztelet az áldozatoknak

Olaszfalu tragédiájáról a helységben nem beszélhettek, hiszen ott is voltak kommunisták, akik ha nem is azonosultak a gyilkosokkal, de mégis egy elvet vallottak a „felszabadítókkal”.

A szovjet tömeggyilkosság miértjére nincs felelet, nincs, nem is lehet magyarázat. A meggyilkolt magyarok mind ártatlanok voltak. Talán a volt Vörös Hadsereg levéltára őrzi a titkot, hogy a győztesen előrenyomuló 107. lövész (parancsnoka: M. A. Bogdanov vezérőrnagy) és a 31. gépesített dandár (parancsnok: K. F. Seleznyev ezredes) dicső katonái miért követtek el emberirtást. Ma már a délvidéki magyarok tízezreinek jugoszláv lemészárlásáról is beszélhetünk, ezért a megváltozott történelmi helyzetben a magyar „illetékesek” megkérdezhetnék az olaszfalui meg a többi dunántúli borzalom miértjét. Ennyivel tartozunk az áldozatoknak, meg talán a ma élő utódoknak is.

Az egyedüli emlékező a már elhunyt Mozsgai József plébános, aki sokak ellenkezésére még 2001-ben dokumentálta a tragédiát, tiszteletet adva az áldozatoknak. Ő szorgalmazta a tömeggyilkosság helyén emelt igencsak szolid emlékművet. Adassék tisztelet annak a plébánosnak is, akinek volt ereje a halotti anyakönyvbe beírni a halál való okát, azt hogy golyó végzett a szerencsétlennel.

Matthaeidesz Konrád

http://www.magyarhirlap.hu/tortenelem/titkolt_gyasz__olaszfalu_fekete_napja.html

